

זאיר: גן-עדן לתיירים

שלהם אינו מתחלק בין שחורים ולבנים, אלא בין מתמכרים לדבק ו"מרובעים". הם מעורבים בקטטות בלתי-פוסקות, בעיקר אחרי מישחקי כדורגל. לפני שנה חזרתי ממישחק בצ'לסי חבול כולי, סיפר טילי. "אבי צחק לי במרוצף ואמר שזה מגיע לי. הוא חטף כיסא בראש, והתעלף."

לאחרונה ניסו כמה נערים להיגמל מהרחת הדבק, אחד ממנהיגי החבורה קפץ מגגיתו בהשפעת אידי-הדבק ונהרג. הזעזוע היה עמוק. עובדים סוציאליים מהמרכז הקהילתי הסמוך עשו כמיטב יכולתם להרחיק את הנערים מהדבק. לבסוף חזרו כולם להריח. אפשר לדבר איתם, ואפילו לרכוש את אמונם, אבל מנהל המרכז הקהילתי בחרו רוד, מערבילונדון. "אבל אם הממשלה יוצרת בכוונה — מתוך מדיניות כלכלית-אידיאולוגית אבטלה של שלושה וחצי מיליון איש — איני יכול לעזור להם באמת."

לטילי יש כבר בן, שנולד לו כשהיה בן 16. חברתו, קארין, עזבה אותו עם הילד. בגלל המכות שחטפה ממני, בהשפעת הדבק, מאז לא ראה את ילדו. "אולי מוטב כך", אמר טילי. "בטח גם הוא יצטרף יום אחד למריחים."

המנסים להיגמל סובלים קשה, לפחות תקופת מה. כאבי-ראש, עוויתות-קיבה וראייה מטושטשת הם הסימנים טומים השכיחים של שלבי הגמילה הראשונים. אלא שרק מעטים מנסים בכלל להיגמל. הרחקת דבק הפכה מתוסעה שולית למכת-מדינה, הפוגעת במיעוט ניכר, גדל והולך, של הנער הבריטי.

חבורות המריחים ליד התעלות, הנהר ותחנות הרכבת התחתית, הפכו חלק מהנוף הליונדוני, כמו הביג בן או כנסיית ווסטמינסטר.

כמו אלפי צעירים אחרים, בלונדון ובערי-תעשייה אחרות בבריטניה, הם מבלים את יומם, בחברת מתמכרים אחרים, בהרחת דבק הקרוי אווסטיק. הדבק גורם ל"טריפ" כמו כל סם משכר אחר. הוא פשוט הרבה

יותר זול וגם מזיק יותר לבריאות. האפקט על הגוף הוא חמור. פגיעות חמורות בכבד ובכליות, ליקויי ראייה, התקפי סכיזופרניה, התאבדויות.

מאז עליית מרגרט תאצ'ר לשלטון, ב-1979, גדל מיספר המתמכרים לדבק פי ארבעה. הדפוס הוא פחות או יותר קבוע: נורקים מבית-הספר בגיל 12 או 15, מצטרפים לחבורת-רחוב קטנה, עוסקים בפשעים קלים, פריצות לקיוסקים, יוצרים פולחן כמעט-שיבטי של מריחיי-דבק...

טילי הוא נער מבריק, המיטיב להתבטא והמתמצא היטב גם בפוליטיקה. "אנחנו מאמינים בשילוש הקדוש", הוא סיפר, "בקבוצת הכדורגל קווינס פארק ריינג'רס,

היחסים הלבביים, הנרקמים עתה בין שליטי זאיר — קונגו הבלגית לשעבר — ובין ממשלת-ישראל. עשויים להגיב גם תנועת-התירות לארץ האפריקאית. הכתב היהודי לענייני-חוץ של העיתון סאנדיי טיימס, פיליפ ג'אקובסון, ערך למען התייר-בכוח מעין סיור מוקדם לבדיקת השטח. רישמי ביקורו יכולים לספק לישראלים המטייל כמה עצות טובות, ואולי אפילו תמרו-אזהרה: כבר בגמלה-תעופה של קינשאסא, מדווח ג'אקובסון, נתקל התייר במילה מאטאביש, שאינה אלא באקשיש. במישטרת-הגבולות בודק השוטר את הדרכון בפנים חמורות. "ביקורת ביון? רק השבוע חוקקו אצלנו חוק האוסר כניסת תיירים ששהו בארץ זר". נכון שאיש לא שמע על סיכסוך חריף במיוחד בין זאיר ובין יוון.

שליט זאיר מובטון
ביער את השחיתות

שטר ירקק, לא צנוע במיוחד — 20 דולר לפחות — מביא לביטול מזונו של "החוק" החדש. "ברוך הבא לזאיר", אומר השוטר וזונח לחלוטין את פרשת השחיתות האסורה באחונה.

ציפורי-לילה בנות 60. לאורך הדרך משדה-התעופה העירה נתקל התייר במאות שלטים, כל כמה מטרים, המדברים בשיבוהו של השליט מובוטו ססה סקו. רוב השלטים מדברים בזכות הישגו העיקרי של מובוטו — ביעור השחיתות בזאיר העצמאית.

קשה להיות בטוח בחדר שהזומן במלון. זאיר מוצפת בסוחר-רינג, שכירי-רוב, רמאים בקנה-מידה בינלאומי, בנקאים ואנשי-עסקים. יתכן שמישהו שיחד את צוות-המלון, וקיבל את החדר שהזומן עבורך. אסור להתיימש. פשוט אפשר לשלם סכום גבוה יותר. בזאיר אומרים שאין בנמצא מלון כליכך מלא. עד שאייאפשר לגרש ממנו אורח באמצע הלילה. תרופת-הפלא: מאטאביש. די מסוכן ללכת בלילה ברחוב. הצעירים המקומיים אינם אוהבים תיירים, וחוש ההומור שלהם כולל גם מכות. או השלכת התייר לביוב הפתוח. הזרם ליד המיידרכות, מועדוני-הלילה מעסיקים ביריונים גבוהי-קומה כסדרנים. תפקידם העיקרי הוא למנוע מהתייר לפתוח את פיו ולהתלונן. מסוכן לדחות את נערת הלילה המקומית, אפילו אם גילן מתקרב ל-60. השם פאניה המוגשת עולה פי חמישה ממחירה באירופה. יש גם הברל איכותי: בשמפאניה של זאיר אין כימעט אלקהוול. אבל הסדרנים דואגים לכך שתשתה, תשבח ותשלם.

חרף כל ההוצאות האלה מיעץ ג'אקובסון לשמור קצת כסף לסידורי היציאה מואיר. שוטרה-גבול ידרוש מבך תעודה על בדיקת-דם, או בדיקת-שתן. "אין לך? בהתאם לתקנות החדשות, לא תוכל לצאת מאיר." 20 דולר נוספים, והתייר חוששי לנפשו. לזאיר אפשר להגיע בטיסה של אייר זאיר מבריטל לקינשאסא.

בריטניה:

המריחים

טילי, 19, ואחיו הצעיר, אוגני, 17, שניהם מובטלים תושבי מערבילונדון, מתמכרים לדבק.

הצד

הוכוח

אם תתאמת הכרותו של מנהיג אש"ף, יאסר ערפאת, כי טייסים פלסטיניים לוחמים בניקראגואה ובאל-סלבדור, אין מנוס מהמסקנה שהם נאבקים למען עניין צודק.

יש כאן יותר מעמדה מוסרית, למען רוב העם ונגד שיכבה צרה ומנצלת. לטווח ארוך מגלים הפלסטינים תבונה מדינית רבה. אפילו בווינגטון מודים רוב המשקיפים הרציניים, שאמריקה הלאטינית תעי-בור תהליכים נוסח ניקראגואה. עמדתו של ערפאת מבטיחה תמיכה עממית, ציבורית ולטווח ארוך אף

יאסר ערפאת
מדיניות לטווח ארוך

ממשלתית של יבשת שלמה במדיניותו. זאת, לעומת העמדה הישראלית, שעוצבה על ידי המערך ומבוצעת עתה גם על-ידי ממשלת הליכוד, המעדיפה את האינטרס הצר של יצוא נשק.

אוייב אמיתי. פרי המדיניות הזו הוא מוחשי כבר עתה. ישראל סיפקה 90% מהנשק שזרם לניקד-ראגואה של סומווה, והפכה עתה בעיני העם והממ שלה שם לאוייב אידיאולוגי אמיתי. תהליך דומה יפקוד, כבר בשנתיים הקרובות, את גוואטמאלה ואל-סלבדור.

המתמכרים לדבק

חלק מלונדון כמו ה"ביג בן"

בלהקת הפאנק מאדנאס (שיגעון) ובדבק. הדבק מביא אותנו לעולם שכולו טוב, וגורם לנו להשתמש בחלק סמוי מהמוח, שאיננו פעיל בדרך-כלל.

עוד לא גמר עם אבא. טילי מגדיר את ההרחה כדרג-חיים. הוא עזב את בית-הספר בגיל 15, למרות ציוניו הטובים. "עשרות אלפי צעירים מסתובבים בלונדון עם תעודת-בגרות ובלתי עבודה, למה להתאמץ?"

אביהם של טילי ואוגני הוא פועל בניין בן 48 ושיכור כרוני. בדרכו מהעבודה הוא מתעכב במיסיבאה, חוזר הביתה מטושטש לחלוטין וחוטף מאשתו את הכסף שנועד לצרכיה-בית כדי לחזור לפאב. "אנחנו שונאים אותו," אמר אוגני, "כבר פעמיים שלחנו אותו לבית-החולים אחרי שהציק לאמא." הנערים היכו אותו בויסאות, בסיירי-מיטבה, ואפילו נעצו בו סכין. "הוא מכוסה כולו בצלקות בגלל," התפאר טילי, "ועדיין לא גמרתי איתו."

טילי וחבריו מתנגשים לעיתים קרובות עם המישי-טרה. בעצם אין חוק בבריטניה האוסר על הרחת דבק, אבל השוטרים מנסים למנוע את התוקפנות המשתחררת בעיקבות הפולחן. בדרך-כלל לוקחים השוטרים את המרי-חיים לתחנת-המישטרה הקרובה, ומכריחים אותם לעשות מיקלחת קרה. לכל הנערים תיקים במישטרה, וטילי עלול להיאסר בכל רגע, משום שלא שילם קנס של 500 ליש"ט בעוון "השתוללות במקום ציבורי".

חלק מהנוף הליונדוני. טילי וחבריו מסתפרים קצר, כמעט בנוסח סקין-הד, אבל אינם גוענים. העולם